

NEKROLÓG

Blažén pút', v ónže ideši dnés dušé, jako uhotóvasja tebi místo upokojénija.

Dňa 2. 11. 2021 odišiel ku Hospodinovi náš milovaný otec duchovný mitr. prot. prof. ThDr. Milan Gerka, CSc. Sme veľmi vďační Bohu za to, že 10. augusta 1972 ho poslal na našu cirkevnú obec, do Závadky (okres Gelnica). Pôsobil tu teda takmer 50 rokov. Cestoval k nám každú nedeľu i počas cirkevných sviatkov z Prešova, v ktorom býval, keďže tam mal svoje pracovné povinnosti na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte a Pravoslávnom kňazskom seminári. Cestovanie nebolo jednoduché, niekedy musel ísť pešo aj 4 km, stále do kopca. Ale to ho vôbec neodradilo, pretože tak, ako stále hovoril, že Boh je láska, tak aj on miloval svoje duchovné deti a tešil sa na ne. Keď niekto kvôli chorobe nemohol prísť do chrámu, tak doniesol Eucharistiú chorému domov. Takto to robil aj počas pandémie a samozrejme, že chorých navštevoval aj v nemocniciach. Otec vykonával svoju dušpastiersku službu s láskou a obetavo, aj vo veľmi ťažkom období, kedy sme ostali bez chrámu. Našiel náhradné priestory, kde sa vykonávali bohoslužby, a začal hľadať pozemok na výstavbu chrámu. Nebolo to jednoduché, bolo veľa prekážok, ale otec sa nevzdal a pozemok získal. Dňa 24. 6. 2000 bola posviacka základného kameňa a 29. 6. 2002 bola posviacka chrámu, ktorý je zasvätený Narodeniu sv. Jána Krstiteľa.

Venoval sa aj deťom. Učil náboženskú výchovu a v neposlednom rade sa venoval aj mládeži. Bol mi stále nápomocný pri ktorejkoľvek mládežníckej akcii. Náš otec bol známy tým, že veľmi rád pomáhal veriacim v ich trápeniach, nielen na Závadke, ale môžem povedať, že v celej Pravoslávnej cirkvi. Ved' aj slová zo Svätého Písma, ktoré veľmi často citoval: „*Sé nýni čtó dobró, ili čtó krasnó? No jéže žiti brátiji vkúpi.*“ („Aké je dobré a milé, keď sú bratia spolu.“ Ž 132, 1) svedčia o jeho misijnom pôsobení na Slovensku, kde založil mnohé cirkevné obce, napríklad v Spišskej Novej Vsi, Smolníku, Gelnici, Holiči, či Novej Bani, a mnohé ďalšie.

Tak, ako aj evanjeliové slová: „*Vsják ubo iže ispovist' mja pred čeloviki, ispovim jeho i az pred otcem mojím, iže na nebesích.*“ („Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi, vyznám i ja pred svojím Otcom, ktorý je v nebesiach.“ Mt 10, 32) tiež vystihovali otca duchovného Milana, lebo až do svojej smrti vždy svedčil o Bohu a žil s Bohom, pretože: „*Boh ľubi jest', i prebyvajaj v ľubvi v Bozi prebyvájjet, i Boh v nem prebyvajet.*“ („Boh je láska a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom.“ 1 Jn 4,16) Otče Milan, ďakujeme Vám za všetko. Za Vaše modlitby, obetavosť a za Vašu veľkú lásku.

Vičnaja jemu pamjat' i blažennyj pokoj...

MLÁDEŽNÍCI V TELGÁRTE

Pred pár rokmi, keď sme prišli na seminár ako mladí študenti, ešte nevediac o tom, čo všetko nás počas týchto najkrajších rokov života postretne, sme si s horlivou túžbou sľúbili, že sa niekedy vyberieme kdesi mimo ruchu veľkomesta ako jedna veľká družná partia kamarátov. Nadšených mladých ľudí, ktorých spája nielen študentský život, ale aj duchovný. Vyberieme sa spolu prežiť náš čas nie monotónne, či už na seminári alebo doma, ale že si náš voľnočasovo – duchovný program spestríme návštevou farnosti. Možno nie najväčšej alebo najznámejšej, avšak sídliacej v krásnom prostredí Nízkyh Tatier, priamo pod Kráľovou hoľou, kde sa svedčí o pravde pravoslávnia už stáročia. Rozhodli sme sa teda, že navštívime Telgárt.

Malá obec uprostred hôr a krásnych prírodných skvostov, kde žije láskavá a živá pravoslávna komunita ľudí,

nás srdečne privítala už v piatok večer, kedy sme unavení z cesty prišli do tepleho a príjemného domčeka, ktorý slúži ako farnosť v obci Telgárt.

Bolo to miesto, ktorého súčasťou bola aj maličká, ale zato modlitbou presiaknutá kaplnka, zasvätená Zostú- peniu sv. Ducha, kto- rá dodala nášmu spoločnému víkend u duchovný rozmer, a v ktorej sme trávili čas pri spoločnej modlitbe. Neodmysliteľnou súčasťou mladých je radosť a umenie zabaviť sa pri každej novej príležitosti a nebolo tomu inak ani počas nášho prvého večera, ktorý sme si po rýchlej večeri spestrili spoločenskými hrami až do skorého rána.

Nasledujúci deň nám priniesol mnoho krásnych a neplánovaných chvíľ, kedy k nám dorazili ďalší dvaja mládežníci, a tak sme sa ochotne po raňajkách spolupodieľali na príprave guláša. Chlapci sa postarali o kotlík a poriadny oheň a dievčatá zas o prípravu surovín. Každý si pri svojich povinnostiach prišiel na svoje a bolo naozaj krásne vidieť, ako všetci ochotne priložili ruku k dielu a guláš sa už varil. A môžete nám veriť, že bol perfektný! Onedlho nás svojím príchodom a spoločnosťou obohatil aj o Vladimír Kocvár, ktorý nás prišiel spolu so svojou rodinou podporiť, potešiť dobrým slovom a pomocou pri varení. Zatiaľ čo o duchovný spolu s niekoľkými dobrovoľníkmi ostali variť guláš, oberať jablká, či chystať drevo na noc, zvyšok sa spolu s matuškou Lenkou vybral na potulky Telgártom.

Videli sme jeden z najznámejších

a najkrajších technických diel na Slovensku – Chmarošský viadukt, prešli sa lesom, dedinou a jednoducho si vychutnali jeden z krásnych slnečných októbrových dní. Po tom, čo sme sa vrátili na faru, nás hneď pri vchode omámila čarovná vôňa guláša a všetci sme si vychutnali plody nášho spoločného úsilia.

A keďže sme mali chrám na dosah ruky, spoločne sme sa doň presunuli a poslúžili večerňu. Po tak dlhom, krásnom a bohatom dni sme už len z posledných síl zakúrili v piecke a pobrali sa do našich „spacákov“.

Ráno sme začali sv. Liturgiou, ktorú slúžil o. Peter Polakovič, duchovný správca cirkevnej obce v Telgárte. Práve vďaka nemu sme mohli realizovať náš víkendový výlet, za čo sme otcovi duchovnému, rovnako ako aj miestnym veriacim, ktorí nás od začiatku prijali s veľkou láskou a starostlivosťou, nesmierne vďační! Zdanlivo maličký chrám v domčeku sa postupne celý zaplnil ľuďmi, ktorí túžia oslavovať Boha v jeho deň. Otec Peter nás taktiež oslovil a obohatil svojou kázňou, v ktorej hovoril: „*Prajem nám všetkým,*

aby sme žili a budovali si osobný vzťah s Christom, a tak Ho dokázali osobne spoznať podľa príkladu, ako Ho spoznal apoštol Pavol.“ Po Liturgii sme sa všetci mládežníci spolu s veriacimi a otcom duchovným odobrali na spoločné agapé, spojené s krátkou „zoznamkou“ a príjemnými rozhovormi na rôzne témy.

„*Pamätám si, ako bolo kedysi Bratstvo pravoslávnej mládeže neformálne a krásne fungovalo, keď sme sa presne takto ako vy teraz priateľsky stretávali a navštevovali rôzne farnosti,*“ povedal o. Peter. Vďaka týmto slovám otca sme si uvedomili, aké je dôležité neformálne sa stretávať, utužovať priateľské vzťahy, spoznávať nové farnosti, veriacich, a tak prežiť nezabudnuteľné zážitky, spomienky, získať úžitok pre dušu a aspoň takým spôsobom prispievať do nášho bratstva. „*Napokon, bratia, radujte sa, zdokonaľujte sa, povzbudzujte sa navzájom, rovnako zmýšľajte, žite v pokoji a Boh lásky a pokoja bude s vami.*“ (2 Kor, 13, 11)

Mládežníci

Foto: <https://travelhacker.blog>

„VŠETKO MÔŽEM V CHRISTOVI, KTORÝ MA POSILŇUJE.“ (FLP 4, 13)

Určite každý z nás pozná tú radosť, keď sa tešíme na niekoho, koho sme veľmi dlho nevideli, a zrazu prichádza deň, kedy ten, po kom sa nám tak cnelo, ktorého sme tak veľmi túžili vidieť a stretnúť, stojí pri nás. Naše srdce skáče od radosti a my sa vrháme do náručia nášho blízkeho. Tak aj Boh, hoci nás vidí, počuje a vie, čo robíme, trpezlivo čaká na naše obrátenie, na ktoré sa veľmi teší, i keď mnohokrát je zarmútený kvôli našim hriechom, z ktorých sa nechceme kajať. No aj tak nás neodsudzuje do večného zatratenia, ale trpezlivo čaká a robí všetko pre to, aby človek našiel cestu k Nemu. Koná tak prostredníctvom rôznych životných situácií. Avšak ľudské srdce je hluché, bez citu a nepočuje ten sladký hlas, ktorý ho volá: *„Dieťa moje, vráť sa ku Mne.“*

Svätý apoštol Ján Bohoslov bol a je učiteľom lásky, ktorú zvestoval vo svojom Evanjeliu, kde hovorí: *„Ten, kto nemiluje, nepozná Boha, pretože Boh je láska.“* (Jn 4, 9) A skutočne je tomu tak. Všetci svätí, či sú to mučeníci, ktorí položili svoj život za Christa alebo ctihodní, ktorí sa zriekli sveta a bojovali s vášňami, aby ich duše boli čisté a zjednotené s Bohom, urobili tak preto, lebo milovali Boha. Ak by však boli pripútaní k tomuto pomínelnému svetu a milovali ho viac ako Boha, určite dnes nemáme nespočetné množstvo svätých mučeníkov a ctihodných.

Dnes z nás, samozrejme nebude prepodobný Serafim Sarovský, či Sergej Radonežský, ktorí sú stĺpmi svätosti, čo však neznamená, že nemáme nasledovať ich svätý život. Aj v 21. storočí, máme veľa príkladov cnostných starcov, mníchov, kresťanských rodín, manželov, či laikov, ktorí svedčia o tom, že sa dá žiť s Bohom, že sa dá nekonať zlo, že sa dá milovať Boha a blízkeho, že sa dá byť krotkým a pokorným Duchom, že sa dá byť milosrdným, lebo *všetko môžem v Christovi, ktorý ma posilňuje.* (Flp 4, 13)

Dnes si však mnohí mladí i starší ľudia berú príklad zo svetských celebrit, ktoré dokonca zbožňujú, lebo sú pre nich niečo veľké. A tak vzdávajú úctu človeku a Boh pre nich v ich živote neznamená nič. Je veľmi smutné, že sa to deje aj v kresťanských rodinách, kde životný smer detí udáva dnešná moderná doba, ktorá im ponúka všetko možné, len nie zbožný a kresťanský život s Bohom. Poznám rodiny, kde sa rodičia snažia viesť svoje deti ku kresťanským hodnotám a zbožnému životu, avšak deti robia niečo celkom iné. Kde je potom problém?! Problém je u rodičov, ktorí musia prv sami žiť tak, ako chcú, aby žili ich deti. Až tak ich budú počúvať a žiť tak, ako im hovoria. No zo strany rodičov to nesmie byť povrchné a formálne, ale skutočné, obetavé a láskyplné. Samozrejme, že realita je iná.

Rodičia musia chodiť do práce, aby uživilu rodinu, čiže nie vždy majú čas venovať sa svojim deťom, ale hoci nie vždy majú čas, dôležitá je ich modlitba za deti, v ktorej prosia, aby ich Boh chránil od zlého a viedol ich život k spáse. No komu sa dnes chce modliť?! Človek je už tak ponorený do každodenných povinností, starostí a problémov, že celkom zabúda na to najdôležitejšie, o čom hovorí vo svätom Evanjeliu Christos Marte: „*Marta, Marta, staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci, avšak iba jedno je potrebné.*“ (Lk 10, 41) A to potrebné je počúvať Božie slovo a zachovávať ho. (Lk 11, 28) Prečo sme však zašli k deťom? Pretože od nich bude závisieť budúca spoločnosť, ktorá bude buď kresťanská alebo nekresťanská/zvrátená. Kováč môže tvarovať a ohýbať kov, iba ak je rozžeravený v ohni, avšak ak je už kov studený, nevytvára z neho nič. Tak aj rodičia sa snažia naprávať svoje deti, kým sú v ranom veku, potom je to už veľmi ťažké. Nič na tomto pozemskom svete nie je ľahké, každá vec si vyžaduje námahu a úsilie.

No Christos je s nami a volá nás: „*Podďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vám dám odpočinutie.*“ (Mt 11, 28) U svätého Jána Zlatoústeho nájdeme k tomuto úryvku z Evanjelia podľa Matúša nasledujúci výklad: „*Nie ten alebo iný príd, ale prídte všetci, ktorí sa nachádzate v starostiach, trápeniach a v hriechoch; prichádzajte nie preto, aby som vás trápil, ale aby som vás oslobodil od vašich hriechov; prichádzajte nie kvôli tomu, že Ja potrebujem, aby ste ma oslavovali, ale preto, lebo chcem, aby ste boli spasení.* „Ja“, hovorí, „darujem vám pokoj“. On nepovedal: „*Dám vám len spásu*“, ale čo je ešte dôležitejšie, „*darujem vám úplné bezpečie*“.

No nám chýba viera, že Boh je s nami a nikdy nás neopustí. Predstavme si matku, ktorej syn ju neprosí, aby mu dala jesť. Avšak ona mu i napriek tomu dá, lebo vie, že je hladný. Tak aj náš Boh, hoci ho neprosíme, lebo sme duchovne slepí a nevidíme svoju hriechnosť a slabosť, no aj tak nám pomáha a vystiera svoju pomocnú ruku, aby nás zachránil. Preto by sme Mu mali za všetko ďakovať: *Sláva Bohu za všetko, za ťažkosť aj radosť.* A keď nám bude veľmi ťažko a vo svojom vnútri budeme cítiť opustenosť, pusto a prázdno, vždy majme na pamäti, že Boh nás neopustil, je s nami a skúša našu vieru, aby sme mohli obstať i v ťažších skúškach.

Ludvig Kináč

DETI NA SV. LITURGIÍ

To, čo možno hypoteticky nazvať „religióznym vzdelaním detí“, sa skladá z mnohých vecí. Začiatok predstavuje život samotných rodičov, život podľa viery, v Cirkvi, teda aj usporiadanie domácnosti podľa týchto hodnôt. Potom nasleduje učenie verbálne, učenie základov viery – Svätého Písma, Božieho Zákona. A posledná, neoddeliteľná súčasť – účasť detí na cirkevnom bohoslužení.

Sv. Teofan Zatvornik písal: *„Obrovský vplyv má na deti časté privádzanie do chrámu. Všeobecne, všetko cirkevné zvláštnym spôsobom zapaluje a krími blahodarný život dieťaťa.“*

Sv. Ján Zlatoústý vyzýva rodičov, predovšetkým otcov, poučat deti vo viere a študovať s nimi Sv. Písmo. Podľa jeho učenia je návšteva chrámu súčasťou, zavŕšením domácej výučby Písma: *„Vezmi ho (dieťa) za ruku, privádzaj ho do chrámu a snaž sa priviesť ho tu zvlášť vtedy, keď sa číta presne ten príbeh (predtým čítaný doma). Uvidíš, ako sa zaraduje, že pozná to, čo nepoznajú ostatní, že ich predbehlo, skôr sa o tom dozvedelo a získava tak veľký úžitok. Bude si to pamätať aj do budúcn.“*

„Na predstavenia im často dovoľujeme chodiť, no ísť do chrámu ich nenútime nikdy. Ak tu dieťa príde raz alebo dvakrát, stojí tu zbytočne, márne, bez úžitku a pre zábavu. Tak to nesmie byť. No tak, ako ich posielame do školy a žiadame od nich výsledky v náukách, tak treba postupovať aj vtedy, keď ich posielame do chrámu, ideálne, keď ich tam privádzame. Nie iným ich zverovať, no je potrebné, aby sme my sami prichádzali s nimi a vyžadovali, aby si pamätali to, čo tu počuli.“

Deti vychováva v doslovnom zmysle tajomným spôsobom predovšetkým Svätý Duch účasťou na Tajinách. Počas bohosluženia sa akékoľvek náboženské vedomosti nielen utvrdzujú, ale aj ožívajú.

Pravidelnosť, rytmickosť, usporiadanosť v živote sú pri výchove dôležité – hovoril sv. Ján Zlatoústý. Ak si zoberieme napríklad životné cykly ako deň, týždeň, rok – našou úlohou je usporiadať si tieto cykly, zadať im smer – obrátiť ich k Bohu, posvätiť.

Posvätiť deň tak, že ho začneme a ukončíme modlitbou. Posvätiť týždeň – prichádzať v nedeľu do chrámu. Posvätiť rok – žiť rytmom cirkevných pôstov a sviatkov.

Aby sme dosiahli túto pravidelnosť, stačí pevné rozhodnutie prichádzať do chrámu každú nedeľu a neplánovať si žiadnu inú činnosť. Ak musíme vycestovať, vyhľadať si niekde blízko chrám.

Je dobré a správne, keď je duchovný život vnímaný, keď vychádza súčasne z rozumu, nasmerovaného k Bohu a zo srdca, horiaceho ku Christovi. No keď je to iba o zvyku, aj to je dobré a blahé.

Zvyk je železná košeľa, súčasť prirodzenosti človeka, so zvykom sa ťažko bojuje. U dieťaťa zvyk doslova formuje budúcu osobnosť človeka. Preto je dôležité vštepovať deťom aj samým sebe dobré zvyky. Psychológ a neurológ Viktor Frankl napísal o zvyku takto: „Z neustáleho konania dobra nakoniec vyrastie cnosť.“

Zvyk prichádzať do chrámu pomáha dieťaťu nebáť sa napríklad kňaza, zvláštnych zvukov, vône a pomáha aj samotným rodičom spokojne sa nachádzať v chráme. Zvyk, ktorý pomôže priviesť dieťa k duchovnému, je v prvom rade pravidelné prichádzanie k sv. Prijímaniu. Neznamená to však, že sa dieťa časom ničoho nezľakne, nikdy nevystrojí cirkus cez bohoslužbu. No ak je od narodenia v chráme, stáva sa jeho životným priestorom.

Počas hlavnej cirkevnej bohoslužby, spoločného diela – sv. Liturgie sa uskutočňuje tajomstvo znovuzrodenia a nesmrteľnosti – tak nazval Eucharistiu sv. Ján Kronštadtský. Sv. Ilarion (Trojický) hovoril, že pravdivý život je možný len tesným, prirodzeným, reálnym zjednotením s Christom v

Tajine Eucharistie. A sv. Teofan Zatzvornik uvádza, že Liturgia je život. Byť účastný na bohoslužbení v chráme, prijímať Sv. Tajiny, privádzať deti do chrámu – to je jednoducho život. Je to tiež odpoveď na otázku, načo prichádzať do chrámu spoločne s deťmi.

Zdroj: <https://pravoslavie.ru/135108.html>, **foto:** youtube.com, orthodoxct.org

O LÁSKE

Svätý Porfirij Kavsokalivit

Takýto príbeh nám vyrozprával otec Porfirij:

„Dimitrij a Mária boli súrodenci. Dimitrij mal priateľa Georgija, doktora, ktorý k nim často chodil. Jedného dňa Mária prezradila bratovi svoje tajomstvo – bola bezhlavo zaľúbená do Georgija. Vždy, keď ho videla, trpela – bolo jej horúco, bolelo ju srdce, ruky a aj nohy sa jej veľmi triasli... Ale rodina Georgija bola bohatšia ako rodina Dimitrija a Márie. Rodina Georgija by do svojho domu nikdy neprijala chudobné dievča ako nevestu. Preto Mária poprosila brata, aby viac nepozýval Georgija k nim domov, aby zbytočne netrpela. Odvtedy prestal Dimitrij pod rôznymi zámienkami Georgija pozývať. Priatelia sa stretávali iba v záhrade.

Jedného dňa prišla Mária ku mne do chrámu. Otvorila mi svoje srdce a porozprávala o svojom nešťastí. Poradil som jej, aby sa vrúcne modlila, obzvlášť v noci, krátko pred svitaním, vzpínajúc ruky k Bohu a prosiac, aby sa stala Jeho vôľa. Dievča poslúchlo moju radu.

A raz Georgij s výčitkou povedal Dimitrijovi, že sa jeho vzťah k nemu zmenil. Vyhýba sa mu a už ho nepozýva k sebe domov na návštevu. Opýtal sa: prečo? A Dimitrij mu povedal všetko o láske a trápení svojej sestry. Po týchto slovách Georgij nemohol udržať slzy a priznal sa, že aj on trpí. A tiež veľmi ľúbi Máriu. A každé ráno, keď sa na svitaní zobúdz, zjavuje sa mu jej tvár. Bolo to presne v tom čase, keď sa dievča na základe mojej rady modlilo. Takto bol vďaka silnej modlitbe odkrytý tajný cit dvoch skvelých mladých ľudí. Spočiatku boli rodičia Georgija proti svadbe s Máriou. No nakoniec ustúpili a svadba sa uskutočnila.“

Zdroj: Starec Porfirij Kavsokalivit: Cvetoslov sovetov (predanie.ru)

J. Kapraľová

SVIATOK SV. NIKOLAJA V NAŠEJ CIRKEVNEJ OBCI

Svätý Nikolaj je snád' jeden z najznámejších svätých. Jeho sviatok sa oslavuje na mnohých miestach sveta do dnešných čias. Taktiež do Anglicka sa táto tradícia doniesla najmä vďaka cudzincom, ktorí sa tu postupne usadili. V našej cirkevnej obci si sviatok svätého Nikolaja každoročne pripomínáme. Ako? O tom vám teraz napíšem viac.

Keďže máme v cirkevnej obci veľké množstvo mladých rodín, a teda veľa malých detí, snažíme sa tento deň zorganizovať tak, aby sa na ňom mohlo zúčastniť, čo najviac z nich. Vyberáme si najbližšiu sobotu, ktorá k sviatku pripadne, a potom začíname s plánovaním hier, veselých aktivít, súťaží a tiež s nákupom sladkých odmien a iných drobností pre deti ako spomienku na to, ako svätý Nikolaj pomohol chudobnému mužovi a

jeho trom dcéram. Najpodstatnejšie však je, že pripravíme aj nejakú pamiatku na svätého Nikolaja. Každoročne je to niečo iné, či už ikonka na vymalovanie s krátkym opisom života svätého alebo malá knižka, či leporelo, taktiež so životom svätého a jeho ikonou.

Sobota sa začína Liturgiou, na ktorej sa rodiny zúčastnia. Po Liturgii sa spoločne pomodlíme a najeme. Každá z rodín totiž pripraví nejaké pôstne občerstvenie, na ktorom si potom všetci spoločne pochutnáme. Po obede začnú aktivity spojené so svätým Nikolajom, ale aj roždestvenskou tematikou, deti zdobia hviezdy, vyškrabávajú malé betlehemy, robia pohľadnice, ozdobujú medovníčky, a mnoho iného. Na záver jeden z kňazov rozdá deťom pripravené balíčky. Je to krásny deň, ktorý nás všetkých spája, veľmi sa na neho tešíme a tiež ďakujeme Bohu, že sme takto mohli osláviť jedného z Jeho svätých, svätého Nikolaja divotvorcu.

ZÁZRAK SVĚTĚHO NIKOLAJA

Udalosť sa stala v roku 2019 veriacim z istej cirkevnej obce v Anglicku. Táto dvojica pomáhala v chráme ako koľvek bolo potrebné, taktiež aj s prípravami osláv sviatku svätého Nikolaja. Do dňa sviatku zostávali ešte zhruba tri týždne a žena sa podujala na to, že pre deti do chrámu nakúpi a pripraví darčeky. Bolo ich treba okolo 60. Každý balíček mal mať hodnotu okolo 3 libier, čiže

hol. Žena to teda povedala manželovi a on si ten istý večer kúpil lístok. Keď ho na druhý deň skontroloval, nemohol uveriť vlastným očiам. Výhra bola presne do centu toľko, koľko potrebovali na darčeky, niečo vyše 180 libier. Svätý Nikolaj im poslal peniaze na darčeky pre deti. A viete, ako sa okrem iného ešte presvedčili, že to bolo naozaj od svätého Nikolaja? Otec tejto veriacej ženy, ktorý s celým nápadom prišiel, sa narodil presne v deň

spolu potrebovala zhruba 180 libier. Peniaze jej však z chrámovej pokladne dať nemohli, lebo tam majú taký systém, že ich vyplatia až po zaplatení. Musela mať teda najprv pokladničný doklad. Hoci rodina nemala žiadne peniaze navyše, cítili by sa zle, keby to odmietli. Predsa išlo o dobrú vec, niečo pre svätého Nikolaja. V ten deň žene zavolať jej otec. Mimo chodom, vravela, že už len táto udalosť sama o sebe bola dosť zvláštna, keďže jej ocko jej nikdy nevolal prvý. V prvom okamihu sa zľakla, že sa stalo niečo vážne, avšak ocko jej chcel len povedať, že nech odkáže svojmu manželovi, aby si kúpil lístok na lotériu, lebo je nejaké výročie a vyššia šanca vyhrať. Dovtedy to nikdy nenavr-

sviatku svätého Nikolaja. Práve on bol poslom nápadu, nikto iný. On však vôbec netušil, že peniaze v tej chvíli potrebovali, a ani akú sumu presne bolo treba. Tak, ako svätý Nikolaj pomohol chudobným dievčatám pred stovkami rokov, tak pomáha aj dnes, len už v trošku modernejšej forme. Sláva Bohu za Jeho svätých!

Tatiana Vasiliou, obrázky: archív autorky

KONŠANTIN PORFYROGENET: O SPRAVOVANÍ RÍŠE

Spis *O spravovaní ríše* vznikol na byzantskom dvore v Carihrade. Cisár použil pri zostavovaní spisu excerptá (výpisky) z rozličných starších kroník, cestopisov, ako i správy posolstiev cudzích kmeňov a taktiež informácie súčasníkov – vzdelancov z okruhu carihradskej univerzity i dvora.

V susedstve Turkov bývajú tieto kmene: na západnejšej strane od nich Fransko, na severnejšej Pečenehovia, na južnej strane Veľká Morava, totiž krajina Svätopluka, ktorú Turci celkom spustošili a zaujali. Smerom k vrchom hraničia s Turkami Chorváti. Aj Pečenehovia môžu napadnúť Turkov a veľmi ich spustošiť a poškodiť... Chorváti, ktorí teraz bývajú na území Dalmácie, pochádzajú od nepokrstených Chorvátov menovaných Bielymi, ktorí bývajú za Tureckom a blízko Franska a hraničia so slovanskými nepokrstenými Srbmi. Chorváti v slovanskej reči znamená tolko, čo „mnoho územia majúci“. Títo Chorváti prišli ako utečenci k rímskemu cisárovi Herakleiovi, prv než sa Srbi utiekali k tomuže cisárovi Herakleiovi, v tom čase, čo Avari bojom vyhnať odtiaľ Rimanov. Tých totiž, ktorých cisár Dioklecián doviedol z Ríma a tu osadil, prečo sa aj volali Rimanmi, pretože sa z Ríma presťahovali do týchto krajín, ktoré sa teraz volajú Chorvátskom a Srbskom. Keď Avari vypudili v časoch tohože rímskeho cisára Herakleia týchto Rimanov, ich krajiny ostali pusté. Keď teda na príkaz cisára Herakleia títo Chorváti porazili a vyhnať odtiaľto Avarov, podľa nariadenia cisára Herakleia osadili sa v tej istej krajine Avarov, v ktorej teraz bývajú. Tí Chorváti však mali v

tom čase za knieža Porgovho otca. Cisár Herakleios však poslal do Ríma a zaobstarajúc kňazov, urobil z nich arcibiskupa, biskupa a presbyterov i diakonov a tých Chorvátov pokrstil. V tom čase však mali títo Chorváti za knieža Porgu... Knieža Chorvátska od začiatku, čiže od panovania cisára Herakleia je poddaný ako sluha rímskemu cisárovi a nikdy nebol poddaný bulharskému kniežatú. Ale ani nevytiahol Bulhar do boja proti Chorvátom, iba čo Michal-Boris, bulharský knieža, vytiahol a bojoval proti nim. Pretože však nič nemohol dosiahnuť, uzavrel s nimi mier, dajúc Chorvátom dary a prijímúc dary od Chorvátov. Ale ani daň nedávali nikdy títo Chorváti Bulharom, hoci nejaké dary často dávali obe strany jeden druhému kvôli priateľstvu. V pokrstenom Chorvátsku obývané mestá sú: Nin, Belegrad, Belica, Skradin, Livno, Stolpon, Knin, Kariji a Klaboka. Pokrstené Chorvátsko postaví do jazdeckta do 60 tisíc, pechoty do 100 tisíc, galejí do 80 a člnov do 100. Galeje majú po 40, člny po 20 a menšie člny po 10 mužoch... Veľké Chorvátsko, nazývané i Bielym, je dodnes nepokrstené, ako aj s ním susediaci Srbi. Postavia menej jazdy ako i pechoty než pokrstené Chorvátsko, lebo je neustále drancované Frankami, Turkami i Pečenehmi. Ale nemajú ani galeje, ani člny, ani obchodné plavidlá, keďže more je ďaleko. Len odtiaľ po more trvá cesta 30 dní. More však, ku ktorému prídu za 30 dní, je takpovediac temné. Treba vedieť, že tzv. Kabari pochádzajú z pokolenia Kozárov. Avšak stalo sa, že medzi nimi vznikla nejaká vzbura proti ich vláde a vypukla občianska vojna, v ktorej zvíťazila ich vláda. Niektorí z nich boli pobití, iní však utiekli a osadili sa s Turkami v zemi Pečenehov. Spriatelili sa jedni s druhými a boli nazvaní akýmisi Kabarmi. V dôsledku toho naučili týchto Turkov reč Kozárov a doteraz užívajú túto reč, ale poznajú aj druhú reč Turkov. Pretože sa však vo vojnách preukázali najsilnejšími a najodvážnejšími spomedzi ôsmich kmeňov a vo vojne bojovali vpredu, boli zaradení medzi prvé kmene. Majú jedno knieža, totiž tieto tri kmene Kabarov, ktorý i dodnes jestvuje.

Zdroj: Peter Ratkoš - Pramene k dejinám Veľkej Moravy, **foto:** twojahistoria.pl
Dávid Horváth

O VĚČKA 12

ISUSOVE PODOBENSTVÁ

Ā ā	a
Б б	b
В в	v
Г г	h
Д д	d
Ě ě	e, je
Ж ж	ž
С с	z
З з	z
Ī ī	i, ji (j)
Ī ī	i, ji
К к	k
Л л	l
М м	m
Н н	n
Ō ō	o
П п	p
Р р	r
С с	s
Т т	t
Ů ů, 8	u
Ф ф	f
Х х	ch
Ŏ ŏ	o, ó
Ű ű	ot
Ц ц	c
Ч ч	č
Ш ш	š
Щ щ	ruské ш, polské y
Ъ ъ	ko ruské ъ resp. polské
Ы ы	–
Ь ь	–
Ѡ ѡ	i
Ю ю	ju
Ѣ ѣ	ja
Ѥ ѥ	ja, a
Ѧ ѧ	ks
Ѩ ѩ	ps
Ѫ ѫ	f, t
Ѭ ѭ	i(y), v, j

Učíme sa čítať a rozumieť CIRKEVNOSLOVANSKÉMU JAZYKU (CYRILIKE)

- Prečítaj si citáty z Biblie a nauč sa ich naspamäť.

Ψαλόμz

ΓΔΗ, НА НБСН МЛГТЬ ТВОА, И ИСТИНА ТВОА

ДО ѠБЛАКz:

Hospodine, Tvoje milosrdenstvo siaha po nebesia

a Tvoja pravda až k oblakom.

ŽALM 36 (35),6

Кнѣга прорѡка ѣремѣн

И ПОМЫШЛЮ НА ВѢ ПОМЫШЛЕНІЕ МѢРА, А НЕ

СЛАА, ѢЖЕ ДАТИ ВАМz СІА:

И ПОМОЛНИТЕА КО МНѢ, И ПОСЛѢШАЮ ВАСz,

Ja poznám svoje zámery, ktoré mám s vami

– znie výrok Hospodina. Sú to zámery

pokoja a nie nešťastia: dám vám

budúcnosť a nádej. Keď budete ku mne volať,

keď prídete a budete sa ku mne modliť,

vypočujem vás.

JEREMIÁŠ 29,11-12

Boh nám život daroval

My sme deti nášho Otca,
Boha na nebi.
Nech Ho každý v srdci nosí,
každý vebí.

//: Boh nám život daroval,
dušu aj telo,
preto Ho vždy vyznávajú
verne a smelo. ://

Každodennou modlitbou
sa s Bohom zhovávajú.
Pokánie a láska v srdci
otvorí ti raj.

//: Boh nám život daroval,
dušu aj telo,
preto Ho vždy vyznávajú
verne a smelo. ://

Nech je naša myseľ čistá
ako biely kvet.
Isus zvíťazil nad smrťou
a premohol svet.

//: Boh nám život daroval,
dušu aj telo,
preto Ho vždy vyznávajú
verne a smelo. ://

Zhromaďujme na zemi
len cenné poklady.
Viera, múdrosť, priateľstvo,
navždy ja a Ty.

//: Boh nám život daroval,
dušu aj telo,
preto Ho vždy vyznávajú
verne a smelo. ://

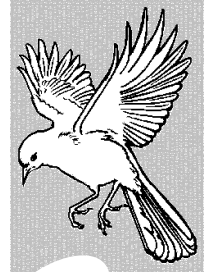
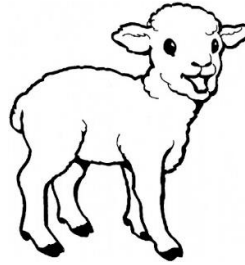
Hory, lesy, rieky, hviezdy
obklopujú nás.
Boží obraz môžeš vidieť
v každej z týchto krás.

//: Boh nám život daroval,
dušu aj telo,
preto Ho vždy vyznávajú
verne a smelo. ://

Túto pesničku si môžete vypočuť na stránke:
<http://pravoslavie.eu/pravoslavie-piese/>

Úlohy pre škôlkarov

- Spoj čiarou dva obrázky, ktoré k sebe pasujú a hovoria nám o podobenstve. O akom?

- Prefot' si túto stranu a vyrob si mini knižku o Isuskovom Narodení. Vyfarbi, vystrihni, prehni a prilep, ohni a čítaj.

Úlohy pre školákov

- Doplň správne názvy podobienstiev.

PODOBIENSTVO O STRATENEJ _____ .

PODOBIENSTVO O _____ PANNÁCH.

PODOBIENSTVO O MÁRNOTRATNOM _____ .

PODOBIENSTVO O MILOSRDNOM _____ .

PODOBIENSTVO O _____ A LAZAROVI.

PODOBIENSTVO O ZASIATÝCH _____ .

- Spoj podobienstvo so slovami, ktoré ho vystihujú. Povedz prečo?

LENIVOSŤ
PRACOVITOSŤ

ROZUMNOSŤ
NEDBALOSŤ

SKÚPOST
ZMIERENOSŤ

NELÁSKA
MILOSRDENSTVO

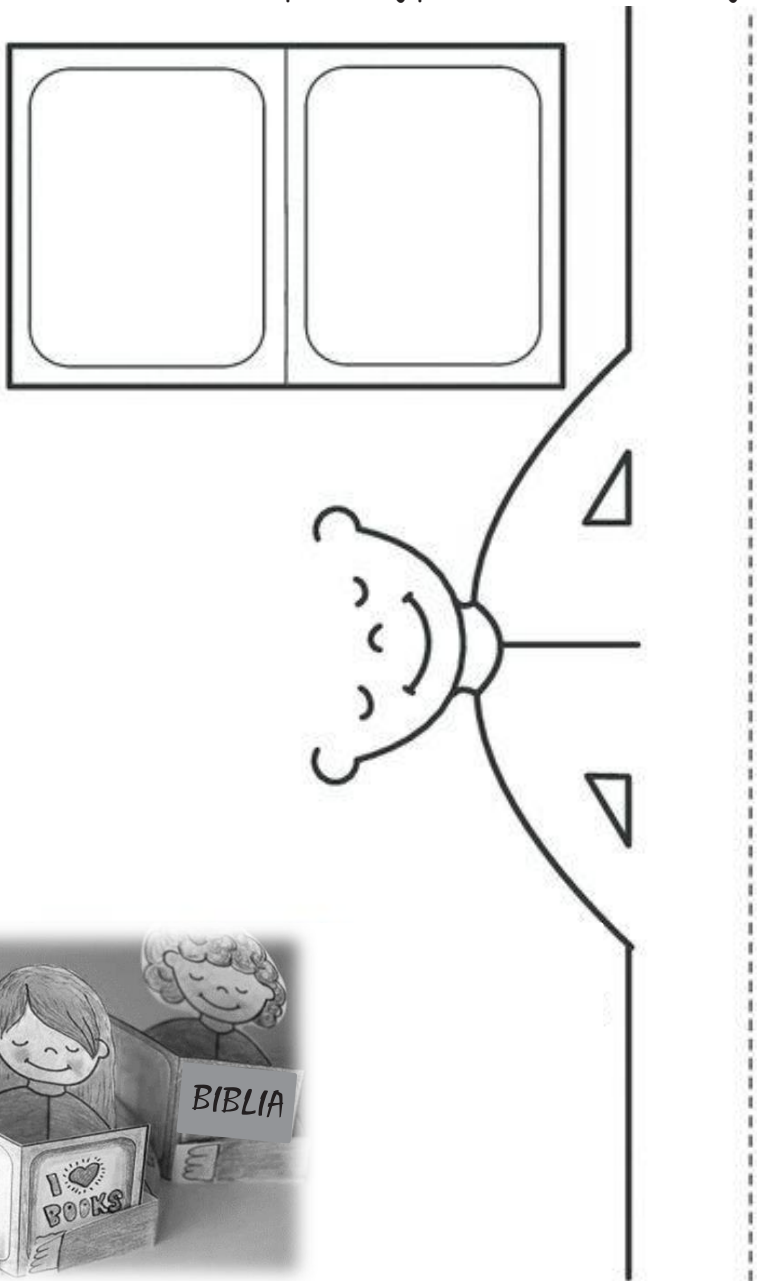

NEPOSLUŠNOSŤ
ODPUSTENIE

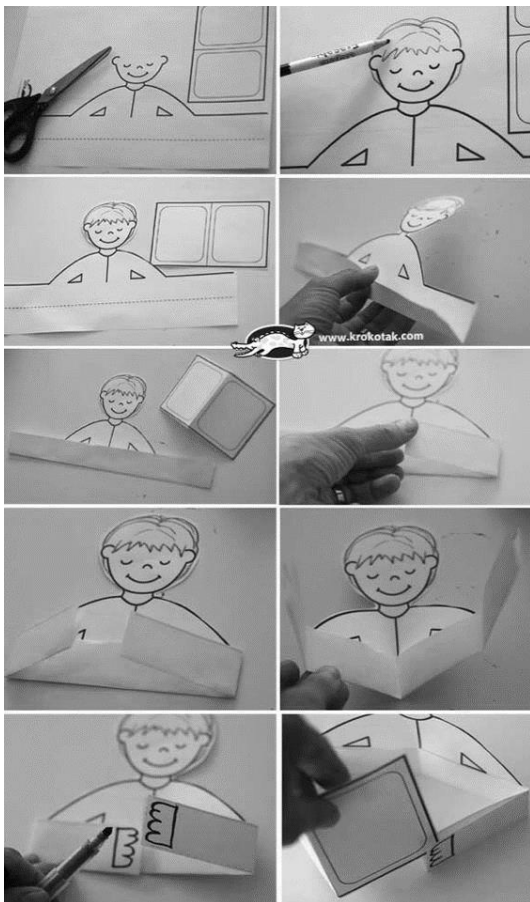

Najdôležitejšia kniha na svete je BIBLIA. Nezabúdaj ju preto čítať každý deň. Ved' modlitbou hovoríš k Bohu ty a cez Bibliu ti Boh odpovedá.

- Prefot' si túto stranu a pokračuj podľa návodu na druhej strane.

SÚŤAŽ

Vypracovanie
pošli do 20.12.2021
na e-mail:
ovecka.istina@gmail.com
Napíš svoje meno, vek,
adresu a cirkevnú obec.

Úloha pre škôlkarov

Vyrob knižku o Isuskovom
Narodení a pošli foto. Návod
nájdeš v úlohách pre škôlkarov.

Úloha pre školákov

Podľa návodu vľavo vyrob
postavičku (seba), ako čítaš svoju
najobľúbenejšiu knihu alebo
najdôležitejšiu. Pošli foto.

Milé deti!

Týmto číslom sa s vami ako redaktorka Ovečky lúčim. Bolo mi potešením pripravovať pre vás túto detskú stránku. Verím, že ste sa za tie štyri roky našej spolupráce naučili veľa zaujímavostí a poznatkov o našom Stvoriteľovi. Nech vám tá detská zvedavosť a túžba vzdelávať sa ostane aj naďalej, aby ste mohli neustále spoznávať nášho Boha. Novým redaktorom prajem veľa tvorivých nápadov.

Vaša redaktorka Ovečky, diakonisa Nátália 😊

Výhercovia súťaže za november:

Škôlkari: František (4r) PCO Varadka, Ľudmilka (5r) PCO BJ,
Mária (3r) PCO Zbudská Belá

Školáci: Miško (10) PCO KE, Nina (9r), PCO PO, Vasile (12r) PCO Zbudská Belá

prpravila
diakonisa Nátália

ROZHOVOR S MGR. MICHALOU MOMOTOVOU, DIRIGENTKOU PRAVOSLÁVNEHO ZBORU SV. APOŠTOLA ANDREJA PRVOZVANÉHO

1. Milá Miška, kto objavil Tvoj hudobný sluch a smeroval ťa od detstva k hre na hudobný nástroj? Aké boli Tvoje prvé kroky na ceste k hudbe?

S hudbou ako takou sa každé dieťa stretáva od narodenia, neskôr v materskej i základnej škole. U mňa takým veľkým uvedomelým zlomom bolo, keď moja sestra začala hrať na klavíri. Bolo to pre mňa veľmi inšpirujúce a motivujúce, keď som ju počula hrať doma, na vystúpeniach, atď. Samozrejme, moje kroky viedli

na Základnú umeleckú školu v Medzilaborciach, teda v mojom rodnom meste. Nemôžem pri tomto nespomenúť nebohú pani učiteľku Kláru Kimakovú, ktorá ma vyučovala hudobnú výchovu na základnej škole. Hodiny s ňou boli zážitkové, hravé, veľa sme spievali, učila tak, ako sa hudba učiť má. Žiaľ, v dnešnej dobe sa tento predmet dostáva do zabudnutia. Učia ho nekvalifikovaní učitelia, ktorí nemajú vzťah k hudbe, hudobnému umeniu. Pod vedením p. Kimakovej som navštevovala aj spevácky krúžok. Je potrebné dodať, že p. Kimaková bola pravoslávnu veriacou a v čase vzniku speváckeho zboru sv. Andreja Prvozvaného bola jeho veľkou „fanúšičkou“. :-)

2. Počas vysokoškolského štúdia si objavila krásu zborového spevu a niekedy v tom čase sa zrodil aj zbor sv. Andreja Prvozvaného. Čo bolo impulzom a podnetom k vzniku tohto telesa?

Áno, krásu zborového spevu som začala vnímať neskôr. Sama som mala možnosť spievať vo svetskom zbore Nostro Canto pod vedením pani dirigentky doktorky Tatiány Kanišákovvej Švajkovej. Za túto skúsenosť som jej veľmi vďačná a taktiež aj za napredovanie v zborovom speve a jeho spoznávanie. Počas štúdia na vysokej škole som si všimla rôzne svetské zbory, ktoré spievali nádherne a čisto. No len pri cirkevných zboroch som pocítila veľa lásky, modlitby, čistoty, pokory a volanie k Bohu. Práve vtedy som si začala uvedomovať skutočný rozdiel medzi svetským a duchovným umením. V tom čase som bola členkou skupiny BPM Medzilaborce a myslím, že to

bola Božia vôľa a prozreteľnosť, prečo sa práve v tom čase začali tieto dva zaujímavé „svety“ prelínať. Vladyka Rastislav (predtým o. Andrej), vtedajší duchovný v Detskom domove sv. Nikolaja v Medzilaborciach, sa nám – mládežníkom – veľmi venoval. Chodievali sme spolu na rôzne mládežnícke akcie, tábory, duchovné miesta. Dlhé besedy s ním sú pre každého z nás nezabudnuteľné na celý život. Presne v tomto čase vzišla od vladyku Rastislava myšlienka pokúsiť sa spolu s deťmi z detského domova venovať cirkevnému spevu. O pár rokov neskôr tak vznikol Pravoslávny mládežnícky zbor sv. apoštola Andreja Prvozvaného.

3. V roku 2020 zbor oslávil 10. výročie svojho pôsobenia, pričom vydal 2 CD nosiče „Ktô Bóh velij jáko Bóh náš“ s duchovnými piesňami a „Boh sja raždájet“ s koledami. Kde všade sa zbor prezentoval, čo je jeho cieľom a poslaním?

Cieľom tohto telesa je budovať cit k duchovnej hudbe a zborovému spevu. Spočiatku sme spievali zväčša na bohoslužbách v kaplnke svätého Nikolaja v Medzilaborciach. Neskôr aj v okolí na chrámových sviatkoch, ďalej to boli sobáše a účinkovanie na rôznych cirkevných a spoločensko-kultúrnych podujatiach, roždestvenských koncertoch, a pod. V júni tohto roku sme mali možnosť spievať sv. Liturgiu v priamom prenose pre RTVS na pôde Pravoslávneho kňazského seminára PU v deň Zostúpenia sv. Ducha. V súvislosti s touto udalosťou chcem spomenúť vzácneho človeka, ktorého som mala tú česť práve tam spoznať osobne. Ide o dnes už nebohého profesora, duchovného otca Milana Gerku. Človeka skromného, starostlivého, nenáročného, pokojného. Vičnaja jemu pamjať i Carstvije nebesnoje!

4. Členovia zboru prešli vo svojich životoch za tie roky mnohými osobnými životnými zmenami. Ako sa vám podarilo zotrvať dodnes, keďže mnohí už žijú mimo Medzilaboriec? Čo vás ako ľudí stále priťahuje zotrvať a pokračovať ďalej v zborovom speve?

Spomenula som si na myšlienku z nášho prvého CD, ktorú mám veľmi rada: „Hlavným poslaním zboru je učiť ľudí vnímať duchovnú hudbu nielen ako krásu tó-

*nov, no v prvom rade ako modlitbu človeka, ktorý túži po Bohu a Boha má vo svojom srdci.” Vieme, že za výsledkom tejto bohumilej činnosti sa skrýva veľmi veľa obe-
tavosti, sebazaprenia zo strany všetkých jej členov, za čo im patrí nesmierna vďaka.
Boli aj rôzne pokušenia, ktoré sme s Božou pomocou zvládli a zvládame. Skoro všetci
zboristi majú už svoje vlastné rodiny a aj vďaka tomu k nám pribudli ďalší členovia.
Keďže s mnohými sa poznáme ešte z mládežníckych čias, často sme v kontakte a spá-
ja nás silné priateľstvo. Preto naše už občasné skúšky (kvôli vzdialenosti) vyzerajú ako
rodinné stretnutia. :-) A ako sa nám podarilo zotrvať dodnes? Boli situácie, kedy som
zapochybovala, či to má stále zmysel, no Boh mi vždy ukázal cestu. Srdečne ďakujem
všetkým zboristom, ktorí nikdy nemali ambíciu obohacovať sa pri šírení cirkevného
spevu. Neraz možno boli finančne stratoví, no nikdy nezabúdame na slová nášho
Spasiteľa Isusa Christa: „Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte.” (Mt 10,8)*

5. Naša drahá Miška, touto cestou sa Ti chcem z celého srdca ja, ako zboristka, veľmi pekne poďakovať v mene všetkých jej členov za Tvoju lásku, obetavosť a nadšenie, ktoré stále vnášaš do nášho spoločného „diela“ na slávu Božiu. Mnohaja i blahaja lita! Mohli by sme aj touto cestou oslovit', prípadne povzbudiť ďalších mladých, či starších ľudí ku zborovému spevu?

V našich chrámoch nie je zborový spev vo všeobecnosti taký tradičný ako u iných kresťanských národov. Rešpektujem to, že nie každý má cit i nadanie k zborovému spevu. Je to proste vec vkusu, či názoru. Dôležité však je, aby sa v tomto smere ľudia vzdelávali, učili sa, aby cirkevný spev bol dôstojný a lahodil ušiam i duši. Nemusi to byť stále zborový spev, stačí, keď sa stretnú dvaja, či traja v Božom mene a nájdu odvahu ku kantorovaniu z lásky k Bohu. Lebo Bohu by sme mali dať to najkrajšie a najlepšie, čo v živote máme.

Eva K.

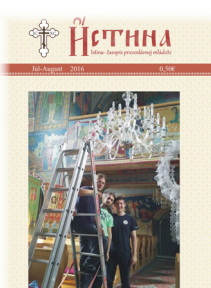
POĎAKOVANIE

Touto cestou by sme sa chceli srdečne poďakovať matuškám Janke Gubovej a Natálii Spišákovovej, ktoré svoje pôsobenie na poste redaktoriek časopisu Istina zanechávajú.

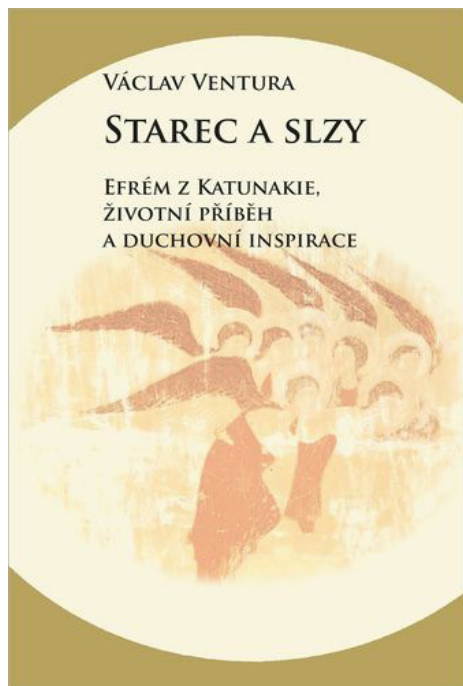
Je dôležité spomenúť, že pred štyrmi rokmi boli veľkou oporou vtedajšej novej šéfredaktorky matuške Zuzane Petrovajovej, ktorá prebrala časopis po polročnej stagnácii. Spolu po nociach, keď už detičky spali, skladali novú štruktúru časopisu Istina, opravovali články, robili korektúru... Postupne si tieto úlohy prerozdělili, aby mohli efektívnejšie využívať svoj čas. Matuška Janka robila korektúru článkov a matuška Natália pripravovala detské stránky. Popri rodine a malých bábätkách sa snažili čo najlepšie vložiť svoj talent a námahu do diela na slávu Božiu, aby časopis Istina naďalej fungoval a žil.

Vďaka za Vaše úsilie a prácu, drahé naše matušky, prajeme Vám veľa zdravia, lásky a Božej blahodate vo Vašich rodinách. Mnohaja i blahaja lita!

Redakcia

STAREC A SLZY. EFRÉM Z KATUNAKIE, ŽIVOTNÍ PŘÍBĚH A DUCHOVNÍ INSPIRACE

Kniha *Starec a slzy: Efrém z Katunakie, životní příběh a duchovní inspirace* přináší biografický a spirituální portrét jednoho z výrazných žáků otce Josefa Hesychasty, který spolu s ním byl roku 2020 pravoslavnou církví kanonizován. Papa Efrém (1912–1998) žil od roku 1933 celý svůj aktivní život mezi skalami Katunakie na jižním cípu hory Athos. Ve škole starce Josefa si osvojil hesychastický způsob života, stal se mistrem noetické modlitby srdce a typem autentického mnišství.

Kromě životopisných informací kniha přináší také podstatné myšlenky z jeho duchovního odkazu. Jsou čerpány z jeho promluv, které pronášel k mnichům, ze svědectví jeho žáků a textů, jež zanechal. K podstatným rysům jeho odkazu patří bezesporu vlastní protrpěná zkušenost poslušnosti a vztahu starce a jeho žáka, kterou

předává nastupujícím generacím mnichů a mnišek, ale jistě i dalším.

Kniha dále obsahuje výběr z dochovaných textů, dopisů a homilií. V doslovu se autor snaží dát do patristicko-spirituálního kontextu dvě zmíněná témata – poslušnost vůči starci a fenomén slz – a ukázat na aktuální význam starcovy zkušenosti.

INFORMÁCIE O KNIHE:

Názov: Starec a slzy

Autor: Václav Ventura

Vydavateľstvo: Pavel Mervart

Rok vydania: 2021

Počet strán: 176

Väzba: mäkká

Zdroj: <http://pavelmervart.cz>

Jana Gubová

SVÄTÝ NOVOMUČENÍK ARKADIJ (OSTALSKIJ), BISKUP LUBYNSKÝ, VIKÁR POLTAVSKÝ (16. 12. / 29. 12.)

Svätý Arkadij sa narodil v roku 1889 v dedine Skakovka (Žitomirská gubernia) v chudobnej rodine kňaza. Bol pokrstený svojím starým otcom z matkinej strany. Neskôr sa rodina presťahovala do Žitomiru, kde slúžil jeho otec Josif.

Už od mladosti pomýšľal na mníšsky život, jeho rodičia však trvali na tom, aby sa oženil. Vyštudoval Volynský duchovný seminár, po jeho ukončení učil v cirkevnej škole v dedine Velikaja Cvilja. Neskôr sa stal pomocníkom Volynského eparchiálneho misionára, kde veľmi energicky pracoval medzi tamojšími sektármi, ktorých znovu privádzal do Iona Pravoslávia. V roku 1911 sa oženil a bol rukopoložený na kňaza. Slúžil pri chráme mesta Starokostantyniv, kde bol pomocníkom eparchiálneho misionára. Od roku 1914 pracoval ako misionár na území Haliče. Neskôr bol vojenským kňazom v 408. kuzneckom pechotnom pluku. Od roku 1917 slúžil v Žitomire, v chráme ctihodného Serafima Sarovského pri vojenskej nemocnici, a potom v chráme svätého Mikuláša.

Bol aktívnym kazateľom. Od svojich súčasníkov dostal priezvisko Zlatousty. V čase občianskej vojny organizoval pri chráme svätého Mikuláša aktívne bratstvo, ktoré poskytovalo pomoc chudobným a chorým, pochovávalo mŕtvych, ktorí nemali žiadnych príbuzných. Ako kňaz väčšinu svojich peňazí rozdával chudobným a spolu s členmi bratstva cirkevnej obce konal dlhé pešie púte po pravoslávnych svätyniach, najčastejšie do Kyjeva. Otec Arkadij často slúžil a spo-

vedal. Na spovedi na nikoho nenalieval, každému skôr radil, aby bez ostychu pomenoval to, čo mučí jeho dušu. Niekedy sa spoveď predĺžila až do druhej hodiny ráno.

V roku 1922 bol otec Arkadij zatknutý a uväznený kvôli odporu a odmietaniu odovzdať cirkevné cennosti sovietskej vláde. Vtedy bol otec Arkadij prvýkrát odsúdený na trest smrti zastrelením. Počas čítania rozsudku otec Arkadij vyčerpaný zaspal a súdna stráž ho musela zobudiť, aby mu povedali, že je odsúdený na smrť. On odpovedal: „Nuž čo, vďaka Bohu za všetko. Pre mňa je smrť iba ziskom.“ Po vynesení rozsudku si však chrámoví veriaci vyprosili zmenu rozsudku, ktorý bol nakoniec zmenený na päť rokov ťažkého žalára. V tom čase, kedy sa otec Arkadij nachádzal vo väzení,

sa jeho žena znovu vydala za dôstojníka Červenej armády. V apríli roku 1924, s požehnaním svätého patriarchu Tichona, prijal otec Arkadij mníšsky postrih a bola mu udelená hodnosť archimandritu. Potom pokračoval v kňazskej a kazateľskej službe v meste Žitomir.

V roku 1926 bol rukopoložený na biskupa lubynského, vikára poltavskej eparchie, a znova uväznený. Z väzenia utiekol, tajne sa vrátil do mesta Lubyn, odsľúžil paschálne bohoslužby a kvôli novým hrozbám zatknutia sa ukryl. Žil nejaký čas na Novom Athose na Kaukaze, v Abcházsku, uprostred mníchov. V roku 1928 ťažko ochorel a presťahoval sa do Kyjeva, kde však žil nelegálne. V máji odišiel kvôli výsluchu do Moskvy a tam sa prihlásil na OGPU (Zjednotená štátna politická správa, neskôr NKVD). Následne bol uväznený a obvinený z náboženskej propagandy s antisovietskym charakterom, ktorou bol list veriacim (v ňom predkladal, aby si každý vzal príklad z mučení-

kov, ktorí umierali za slobodu Cirkvi, za jej svätú Tradíciu, a dokonca aj za cirkevné knihy, či sakrálné predmety). Pri výsluchu odmietol uviesť meno kňaza, ktorému bol list určený. V júni 1928 bol odsúdený na päť rokov žalára. Väzenský trest si odpykával v Soloveckom tábore zvláštneho určenia, pracoval na tých najťažších prácach. V roku 1931 bol uväznený v tábore a obvinený z kontrarevolučnej agitácie, nelegálnych stretnutí antisovietskej skupiny pod zámienkou náboženských rozhovorov. Bol odsúdený na ďalších päť rokov väzenia, na tzv. vnútorné väzenie, t.j. najťažší režim. V januári 1937 bol po odpykaní trestu prepustený. Tajne navštívil Kyjev a Žitomir, kde sa stretával s duchovnými deťmi. Vo februári prišiel do Moskvy, kde mu však nebol povolený pobyt. Metropolitom Sergejom bol ustanovený za biskupa bežeckého, vikára kalininskej eparchie, štátne úrady mu ale nedovolili odísť na miesto jeho biskupskej služby. V septembri 1937 bol znova zatknutý a držaný vo väznici mesta Kaluga, potom bol väznený v Moskve.

Svoju vinu nikdy nepriznával a pri výsluchu vyhlásol: „*Po pätnástich rokoch, ktoré som do dnešného dňa prežil vo väzení, naďalej zostávam nesúhlasným so sovietskou mocou v otázke náboženstva a uzatvárania chrámov.*“ 7. decembra 1937 bol odsúdený na trest smrti zastrelením. Bol zastrelený 29. decembra 1937 na strelnici NKVD, neďaleko Butova pod Moskvou a pochovaný v spoločnom hrobe. V roku 2000 bol vladyka Arkadij pripočítaný na jubilejnom sneme Ruskej pravoslávnej cirkvi k zástupu svätých.

Zdroj a foto: zivotysvatych.blogspot.com

Zuzana Sadilková

SV. TAJINA MYROPOMAZANIA V LITURGICKOM ŽIVOTE KREŠTANA

Pravoslávna Cirkev ihneď po sv. Tajine krstu udeľuje novokrstenecovi aj sv. Tajinu myropomazania. Robí to z toho dôvodu, aby novokrstenec mohol pristupovať k sv. Tajine Eucharistie, a tak žiť plnohodnotný sviatostný život. Sv. Simeon zo Solúna píše, že ak niekto neprijal myropomazanie, ten nie je úplne pokrstený. Preto sv. Tajina myropomazania je v našej Cirkvi chápaná aj ako povolenie k Eucharistii. Súčasne sa tým novokrstenec začleňuje do jednoty s Christom, lebo v Eucharistii sa cez Telo a Krv stretávame so zmŕtvychvstalým Isusom Christom. Práve z tohto pohľadu je dôležité, aby ihneď po krste bola človeku udelená aj sv. Tajina myropomazania.

Pravoslávna Cirkev vníma sv. Tajinu myropomazania ako osobnú Päťdesiatnicu, kedy na sv. apoštolov vo vide ohnivých jazykov zostúpil Svätý Duch. Tak, ako nám svedčí Písmo, Svätý Duch zostúpil osobitne na každého z apoštolov, preto aj Cirkev každému novokrstenecovi osobitne udeľuje pečať daru Ducha Svätého. „*Nech sa každý z vás dá pokrstiť na meno Isusa Christa na odpustenie hriechov, a dostanete dar Svätého Ducha*“ (Sk 2, 38). Vďaka pôsobeniu Svätého Ducha, udelenému daru, sa pokrstený človek môže dynamicky rozvíjať v konaní dobra a v tomto procese je posilňovaný Telom a Krvou zmŕtvychvstalého Christa.

Tak sa nám konkrétne udeľuje pomoc Božia na ceste k dosiahnutiu spásy. Svätým krstom sa človek rodí pre nový,

duchovný život v Bohu a vstupuje do kráľovstva Christovej milosti. Každý, kto je v pravoslávnej Cirkvi pokrstený a myropomazaný, ma právo pristupovať k Eucharistii, lebo prijatím myropomazania sa stáva plnohodnotným

členom mystického Christovho Tela, Cirkvi.

V tom nachádzame vysvetlenie a odpoveď na to, prečo v pravoslávnej Cirkvi je dovolené pristupovať k Eucharistii aj deťom. Pretože aj dieťa, pokrstené a myropomazané, je už dospelé vo viere. A viera nie je záležitosťou rozumovej vyspelosti, ale skúsenosťou z tajomného stretnutia s Bohom cez Christa, konkrétne Jeho Telo a Krv. V tejto súvislosti sa chceme zmieniť aj o takom probléme, ako sú povinnosti rodičov a krstných rodičov. Mnohí z nás podceňujú práve to, že pokrstené dieťa nechávajú bez prijímania a čakajú až do obdobia dospievania. Potom však zisťujú, že dospievajúceho mládenca

alebo dievčinu kresťanstvo ničím neoslovuje. Pritom stačilo tak málo, prinášať pokrstené a myropomazané dieťa k sv. prijímaniu, a všetko ostatné nechať na Božiu milosť.

Boh by s určitosťou tajomným spôsobom oslovil naše dieťa, ktoré by sa tiahlo svojou dušičkou k Bohu. Dieťa by duchovne rástlo a silnelo vo viere. A keď by dospievalo, neboli by problémy, že nechce chodiť do chrámu, nechce sa modliť atď. Dnes sa deti, ak nie sú rodičmi duchovne vedené, ťažko samé odhodlajú prichádzať do chrámu

aspoň v nedeľu. Taktiež na spoveď sa v mnohých prípadoch chodí zopárkrát do roka. Netreba zanebrať duchovný rast novokrstenca, ale naopak, je potrebné posilňovať ho Eucharistiou. V počiatkoch netreba vynaložiť veľa úsilia, iba zobrať novorodenca do chrámu a pri-

nášať ho k sv. prijímaniu. Budeme si tak plniť svoje povinnosti rodičov, ale aj krstných rodičov, ktoré sme na seba vzali vtedy, keď sme priviedli na svet nového človeka, alebo keď sme sa stali krstnými rodičmi.

Je to také jednoduché, a pritom to nerobíme. Je potrebné privádzať deti ku Christu. Tak, ako povedal samotný Spasiteľ: „*Nechajte deti prichádzať ku mne.*“ Cirkev robí všetko preto, aby od prijatia krstu, kedy sa rodí nový človek, mohol sa zdokonaľovať v konaní dobra. Teraz už vieme čo vedie Cirkev k tomu, že udeľuje ihneď po krste aj sv. Tajinu myropomazania. Využime toto všetko na to, aby sme zintenzívnili duchovný život našich detí. Nech prichádzajú s nami do chrámu, nenechávajme ich doma pozerieť zaujímavý televízny program, ale umožnime im stretnúť sa s Christom vo sv. prijímaní, pretože Cirkev urobila všetko pre to, aby sa tak mohlo uskutočňovať. Zlepšime duchovný život svojich detí a duchovný život na farnosti sa rozvinie. Každého človeka Boh stvoril na to, aby v Bohu a v zjednotení s Ním „naplnil“ seba Duchom. Pretože vo sv. Tajine myropomazania sa človek stáva chrámom Božím, príbytkom, v ktorom prebýva tajomným a nepochopiteľným spôsobom Svätý Duch. Odteraz sa celý život človeka stáva bohoslužbou, lebo touto sv. Tajinou je človek povolaný poslúžiť láskou Bohu aj ľuďom.

Zdroje: Prot. Imrich Belejkanič: Pravoslávne dogmatické bohoslovie 2
Prot. Peter Kormaník: Základné Sv. Tajiny pravoslávnej Cirkvi

VYROBTE SI ROŽDESTVENSKÚ OZDOBU

Záver kalendárneho roka je často spojený s prípravou roždestvenských ozdôb. Atmosféru znásobia a vždy krásne dotvoria ručne vyrobené ozdoby. Z bežne dostupného materiálu si dnes môžete vyrobiť závesného soba.

ČO BUDETE POTREBOVAŤ:

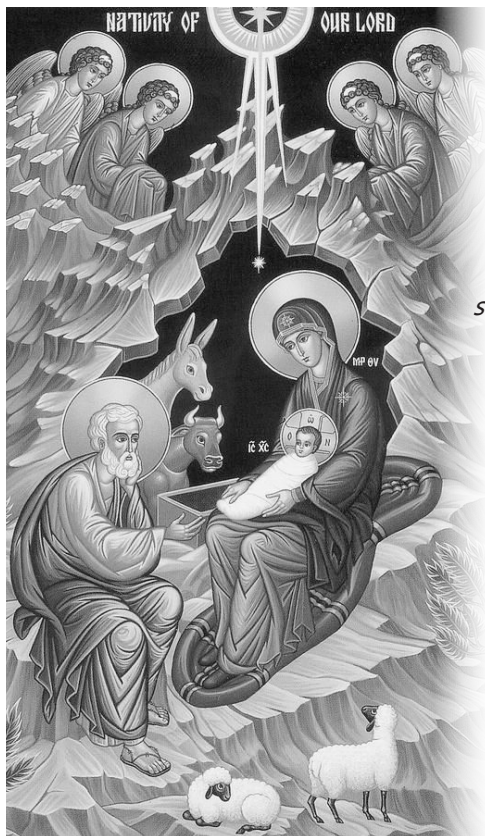
Šiška, malé konáriky (2), lepiace oči, zvonček, filc, tavná pištoľ, chlpatý drôtik, nožnice.

POSTUP:

- Z filcu si vystrihnete 2 uši, primerane k veľkosti hlavy.
- Šišku otočte špicatou časťou nadol. Na širšiu časť nalepte spredu oči, z boku vystrihnuté uši a na vrch malé konáriky.
- Na samotný špic prílepte zvonček a na vrch zadnej strany chlpatý drôtik na zavesenie ozdoby.

Zdroj: Pinterest. **Alex B.**

PS: Postup výroby si môžete pozrieť na fotografiách na poslednej farebnej strane.

*Kvôli láske silnej, zišiel si k nám z neba,
nie pre Svoju lásku, nám to bolo treba.
Z tej krásy predvečnej na potupné muky,
bolo k spásu treba k hriešnym vystrieť ruky.
Divilo sa nebo a zem zatrasla sa,
vitaj, vitaj Christe, ľudia, radujte sa!
Kvôli láske silnej, ktorou si svet stvoril,
by's napravil všetko, čo Adam spotvoril.
Obraz sluhu si Ty prijal, z nás učinil synov,
sťa slnce Ty's zažiaril nad pozemskou hlinou.
Láska tá strach nezná, ani poníženie,
vitaj, Christe, vitaj, Ty's naše spasenie.
Kvôli láske silnej, Ty všetkých krás Kráľu,
by's nás oslobodil od strachu a žiaľu.
Zanechal si tróny mocných cherubínov,
s pokojom si prišiel medzi zeme synov.
Prelákla sa zem: a či to vydrží,
vitaj, Christe, vitaj, Teba nebo drží.
Deva krásna, čistá, nevinná a svätá,
s tým Božím vtelením Ty si najviac späťá.
Cez teba sa na zem nebeský Boh spustil,
by hriechy a viny nám ľudom odpustil.
Ó, Deva Presvätá, vďaka ti premnohá,
sláva ti a chvála, matka Christa Boha.*

Zdroj: Ochridský prológ

OVOCNÉ ZEMIAKOVÉ GULKY

Ingrediencie: zemiaky, polohrubá múka, ovocie, soľ, rastlinný tuk, olej, strúhanka, cukor

Postup: Uvarené zemiaky v osolenej vode, scedíme, rozmixujeme alebo postrúhame. Pridáme polohrubú múku a vyformujeme si pružné cesto, ktoré rozvaľkáme na cca 2-3 mm. Vykrájame ľubovoľne veľké štvorčeky. Na každý kúsok položíme kúsok ovocia (slivky, jahody, maliny, marhule) a urobíme guľky. Varíme, až kým nevyjdú na povrch. Medzitým si opražíme rastlinný tuk s olejom. Na suchej panvici opražíme strúhanku, nakoniec pridáme cukor. Zmesou posypeme guľky a polejeme roztopeným tukom.

ANANÁSOVÝ ZÁKUSOK

Ingrediencie na cesto: 1l polohrubej múky, 2 dcl kryštálového cukru, 3 dcl oleja, 1 kávová lyžička sóda BB, 1 PDP, voda podľa potreby /aby malo konzistenciu ako na klasickú piškótu/

Postup: Upečený, vychladnutý korpus polejeme 2,5 dcl žltej tekutiny - ovocná šťava alebo džús.

Želatína: 2 zlaté klasy uvariť podľa návodu - namiesto vody pridať ananášovú šťavu. Po uvarení vyliať na koláč. Na horúcu zmes poukladáme kúsky ananásu.

Ingrediencie na plnku: 2 vanilkové pudinky, 0,5 dcl vody, 5 lyžíc sójového mlieka, 2 vanilky, štipka soli, 2,5 dcl cukru

Postup: Cukor uvaríme s vodou, vanilkou, v 0,2 dcl mlieka rozmiešame puding. Do hotovej zmesi pridáme 5 lyžíc sójového mlieka v prášku. Uvarenú zmes necháme vychladnúť, pridáme Palmarin a vyšľaháme. Natrieme na koláč a postrúhame čokoládou.

FAZUĽOVÝ ŠALÁT

Ingrediencie: fazuľa, fialová (biela) cibuľa, soľ, čierne korenie, vegeta, cukor, ocot, olej

Postup: Uvarenú fazuľu si dáme do misky, pridáme nadrobno nakrájanú cibuľu, všetky ingrediencie a premiešame. Môžeme nechať chvíľu odstáť. Šalát by mal mať sladkokyslú chuť.

Foto: súkromný archív. Zuzana Sadilková

OBSAH

Nekrológ.....	3
Istinkáči na trangáči.....	4
Život mladého človeka.....	6
Pravoslávna rodina.....	8
Pravoslávie vo svete.....	11
Pramene.....	13
Ovečka.....	15
Rozhovor.....	23
Poďakovanie.....	26
Duchovná knižnica.....	27
Novodobí svätí.....	28
Liturgické okienko.....	30
Tvorivé dielne.....	32
Pôstna kuchárka.....	33

Zuzana Sadilková
redaktor

*...a každý mesiac uvidíte iného
z nás, tvorcov Vašej Istiny:-)*

Obálka: Fotografia nebohého o. Milana Gerku.

Strana 2: Istinkáči na trangáči, PCO v Telgárte

Strana 35: Fotopostup - Tvorivé dielne, str. 32.

Strana 36: Informácie pre predplatiteľov

ISTINA - Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS.

Redakčná rada: Marína Bachledová, Alex Bromberger, Jana Gubová, Daniel Havaj, Dávid Horváth, Eva Kahancová, Jana Kapralová, Ludvig Kináč, Petra Petrisková, Zuzana Sadilková, Juliána Savčáková, Natália Spišáková, Tatiana Vasiliou Mihaličová, Jaroslava Žáková, Šéfredaktor: Kamil Kurták

Korektúra: Anna Pružinská

Grafik: Jaroslav Smoleň

Technický redaktor: jerej Miroslav Guba

Pokladník: Anton Sorokáč

Ročník XXVI/2021. ISSN 1335-6739. Číslo indexu: EV 3633/09.

Vychádza 12-krát do roka.

Vydavateľ: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS. IČO 17 075 947

Adresa redakcie: Bayerova 8, 080 01 Prešov

e-mail: istina12@gmail.com

web: www.bpmorthodox.sk/istina

IBAN: **SK928330000002401561588**

Ročný príspevok 6 € + poštovné, uviesť krátke meno odosielateľa

Cirkevne schválené. Za obsah príspevkov zodpovedajú autori.

Uzávierka prijímania príspevkov je vždy 10. deň v mesiaci.

Dátum vydania: november 2021

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

